A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2018. szeptember 12.*

„Előzetes döntéshozatal – Légi közlekedés – 261/2004/EK rendelet – A 8. cikk (1) bekezdése – A jegy árának visszatérítése a légi járat törlése esetén – A jegy megvásárlása során az utas és a légi fuvarozó között közvetítőként eljáró személy által levont jutalék – Bennfoglaltság”

A C-601/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Amtsgericht Hamburg (hamburgi helyi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. október 18-án érkezett, 2017. október 6-i határozatával terjesztett elő a

Dirk Harms,

Ann-Kathrin Harms,

Nick-Julius Harms,

Tom-Lukas Harms,

Lilly-Karlotta Harms,

Emma-Matilda Harms

és

a **Vueling Airlines SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: J. Malenovský tanácselnök (előadó), D. Šváby és M. Vilaras bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Vueling Airlines SA képviseletében B. Liebert Rechtsanwältin,

* Az eljárás nyelve: német.

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Braun és N. Yerrell, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.) 8. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a D. Harms, illetve A.-K. Harms, valamint négy gyermekük és a Vueling Airlines SA között az Opodo Ltd közvetítésével vásárolt repülőjegyek árának visszatérítése tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

3 A 261/2004 rendelet 2. cikkének f) pontja úgy határozza meg a „jegy” kifejezést, mint „érvényes, szállításra jogosító dokumentum vagy azzal egyenértékű nem papír formájú dolog, beleértve az elektronikus formát is, amelyet a légi fuvarozó vagy annak meghatalmazott közvetítője bocsátott ki vagy engedélyezett”.

4 E rendelet „Járat törlése” címet viselő 5. cikkének (1) bekezdésében előírja:

„Egy járat törlése esetén az érintett utasoknak

a) az üzemeltető légi fuvarozó a 8. cikk szerint segítséget ajánl fel; […]

[…]”

5 Az említett rendelet „Visszatérítéshez vagy átfoglaláshoz való jog” címet viselő 8. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„E cikkre való hivatkozáskor az utasoknak az alábbiak közötti választást ajánlják fel:

a)

– a jegy árának a vételi ár szerinti visszatérítése hét napon belül, a 7. cikk (3) bekezdésében meghatározott módon […];

– […] légi járat vissza az első indulási pontra;

[…]”

6 Ugyanezen rendelet „Magasabb vagy alacsonyabb osztályon történő elhelyezés” címet viselő 10. cikkének (2) bekezdése előírja:

„Amennyiben egy üzemeltető légi fuvarozó egy utast alacsonyabb osztályon helyez el, mint amelyre a jegyet váltotta, akkor hét napon belül, a 7. cikk (3) bekezdésében előírt módon visszatéríti

a) az összes 1500 kilométernél nem hosszabb repülőútra váltott jegy árának 30%-át, vagy

b) […] minden Közösségen belüli 1500 kilométernél hosszabb repülőútra és minden egyéb, 1500 és 3500 kilométer közötti repülőútra váltott jegy árának 50%-át, vagy

c) az a) vagy b) pontba nem sorolható összes repülőútra váltott jegy árának 75%-át […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

7 D. Harms az opodo.de internetes oldalán vette meg a maga, a felesége és a négy gyermeke számára azokat a repülőjegyeket, amelyek lehetővé tették a Hamburg (Németország)–Faro (Portugália) út Barcelonán (Spanyolország) keresztüli összekapcsolását egy Vueling Airlines légitársaság által üzemeltetett légi járattal. Az Opodo ezzel a vásárlással kapcsolatban egy 1108,88 euró összegű számát állított ki D. Harmsnak és megküldte számára a kapcsolódó visszaigazolást, amelyen további pontosítás nélkül szerepel az említett összeg. Ezzel párhuzamosan az Opodo 1031,88 euró összeget továbbított a Vueling Airlines részére.

8 Az a repülőút azonban, amelyet a Harms családnak kellett volna megtennie a Vueling Airlines által tervezett útiterv szerint, nem valósult meg, ezt a helyzetet pedig a kérdést előterjesztő bíróság szerint a 261/2004 rendelet szerinti járattörlésnek kell tekinteni.

9 A saját és négy gyermekük nevében eljáró D. Harms és A.-K. Harms a kérdést előterjesztő bíróság előtt azt állítja, hogy a 261/2004 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a Vueling Airlines köteles számukra visszatéríteni az Opodo által nekik kiszámlázott teljes összeget, azaz 1108,88 eurót. A Vueling Airlines nem vitatja e kérelem megalapozottságát, amennyiben az az 1031,88 euróra vonatkozik, amelyet az Opodo továbbított a részére azzal a megjelöléssel, hogy ez a D. Harms által vásárolt repülőjegyek ára. Ezzel szemben úgy véli, hogy nem kell visszatérítenie D. Harmsnak az ezen összeg és az Opodo által beszedett 1108,88 euró közötti különbözetet, azzal érvelve, hogy ez a 77 euró összegű különbözet nem képezi az említett ár részét.

10 E körülmények között határozott úgy az Amtsgericht Hamburg (hamburgi helyi bíróság, Németország), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a 261/2004 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének a) pontjában [szereplő], »a jegy árának a vételi ár szerinti visszatérítése […] a 7. cikk (3) bekezdésében meghatározott módon« fogalmat, hogy az azt az összeget jelenti, amelyet az utas a mindenkori repülőjegyért fizetett, vagy azt az összeget kell alapul venni, amelyet az alperes légi fuvarozó ténylegesen kapott, ha a helyfoglalás folyamatába közvetítő vállalkozás van bevonva, amely, anélkül, hogy ezt közölné, megtartja az utas által fizetett és a légi fuvarozó által kapott összeg közötti különbözetet?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

11 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 261/2004 rendeletet, és különösen a 8. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a légi járat törlése esetén a légi fuvarozó által az utas számára fizetendő visszatérítés összegének meghatározásához annak a

repülőjegynek az árát kell figyelembe venni, amely magában foglalja az ezen utas által fizetett és az e légi fuvarozó által kapott összeg közötti különbözetet, amely megfelel az azon személy által beszedett jutaléknak, aki ez utóbbi két fél között közvetítőként járt el.

12 A 261/2004 rendelet – az 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett – 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a légi fuvarozó feladata, hogy a légi járat törlése esetén olyan segítséget ajánljon fel az érintett utasok számára, amely magában foglalja többek között a repülőjegyük vételi ár szerinti visszatérítésének, továbbá adott esetben az első indulási pontjukra visszatérő légi járatnak a felkínálását.

13 A 261/2004 rendelet 8. cikke (1) bekezdése a) pontjának megfogalmazása közvetlen kapcsolatot létesít a „jegy” fogalma és a „vételi ár” kifejezés között, ilyen repülőjegyet pedig az érintett utasok megvásárolhatnak, vagy közvetlenül a légi fuvarozótól, vagy egy olyan közvetítőn keresztül, mint – többek között – a 261/2004 rendelet 2. cikkének f) pontjában említett meghatalmazott közvetítő.

14 Amikor egy ilyen közvetítő – mint az alapügyben – e címen jutalékot szed be az utastól, felmerül a kérdés, hogy e jutalék az érintett légi fuvarozó által ezen utasnak a kapcsolódó légi járat törlése esetén visszatérítendő repülőjegy ára összetevőjének felel-e meg, és ha igen, milyen mértékben.

15 E tekintetben általánosságban meg kell jegyezni, hogy a 261/2004 rendelet célja nem csak az utasok magas szintű védelmének, hanem ezen utasok és a légi fuvarozók érdekei közötti egyensúlynak is a biztosítása (2009. november 19-i Sturgeon és társai ítélet, C-402/07 és C-432/07, EU:C:2009:716, 67. pont).

16 E célkitűzések fényében meg kell állapítani, hogy bár a közvetítő által a repülőjegy vásárlásakor az utastól beszedett jutalékot elviekben az utasnak a kapcsolódó légi járat törlése esetén visszatérítendő repülőjegy ára összetevőjének kell tekinteni, erre a bennfoglaltságra azonban – a légi fuvarozó érvelésében említett érdekeinek figyelembevételével – bizonyos korlátozások vonatkoznak.

17 Ez utóbbi tekintetében a 261/2004 rendelet 2. cikkének f) pontjából következik, hogy a „jegy” egy dokumentumot vagy egy azzal egyenértékű nem papír formájú dolgot – beleértve az elektronikus formát is – képez, amelyet a légi fuvarozó, vagy az ilyen légi fuvarozó által meghatalmazott közvetítő bocsátott ki vagy engedélyezett. E meghatározásból következik, hogy amennyiben az ilyen repülőjegyet nem maga a légi fuvarozó bocsátotta ki, annak különböző elemeit – így az árát is – mindenképpen e légi fuvarozónak kell engedélyeznie, tehát nem a tudta nélkül kerül meghatározásra.

18 Ezen értelmezést megerősíti a Bíróság ítélkezési gyakorlata is, amelyből az következik, hogy a 261/2004 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének a)–c) pontjában előírt „jegy árának” részleges visszatérítését – abban az esetben, ha a légi fuvarozó egy utast alacsonyabb osztályon helyez el, mint amelyre ez utóbbi a repülőjegyét váltotta – kizárólag az említett repülőjegy „elkerülhetetlen” összetevőinek figyelembevételével kell meghatározni, abban az értelemben, hogy azokat a légi fuvarozó által kínált szolgáltatások igénybevételéért cserébe szükséges megfizetni (2016. június 22-i Mennens ítélet, C-255/15, EU:C:2016:472, 36. pont).

19 Ugyanis a repülőjegy árának egy olyan összetevőjét, amely a légi fuvarozó tudta nélkül lett meghatározva, nem lehetne szükségesnek tekinteni az ez utóbbi által kínált szolgáltatások igénybevételéhez.

20 A fenti megfontolások összességére figyelemmel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 261/2004 rendeletet, és különösen a 8. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a légi járat törlése esetén a légi fuvarozó által az utas számára fizetendő visszatérítés összegének meghatározásához annak a repülőjegynek az árát kell figyelembe venni, amely magában foglalja az ezen utas által fizetett és az e légi fuvarozó által kapott összeg közötti különbözetet, amely ez utóbbi

két fél között közvetítőként eljáró személy által beszedett jutaléknak felel meg, kivéve ha e jutalékot az említett légi fuvarozó tudta nélkül határozták meg, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

A költségekről

21 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet, és különösen a 8. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy légi járat törlése esetén a légi fuvarozó által az utas számára fizetendő visszatérítés összegének meghatározásához annak a repülőjegynek az árát kell figyelembe venni, amely magában foglalja az ezen utas által fizetett és az e légi fuvarozó által kapott összeg közötti különbözetet, amely ez utóbbi két fél között közvetítőként eljáró személy által beszedett jutaléknak felel meg, kivéve ha e jutalékot az említett légi fuvarozó tudta nélkül határozták meg, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

Aláírások